ДНЕВНИКЪ

(Стенографический)

на

ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ ПЕТА РѢДОВНА СЕССИЯ.

XXX ЗАСѢДАНИЕ ВЪ ПЕТЪКЪ НА 25-Й НОЕМВРИЙ 1883 ГОД.

(Начало въ единъ часа слѣдъ пладнѣ, подъ предсѣдателството на г. Д-ръ Странский.)

Предсѣд.: (звъни) Засѣданието е отворено. Ще се прочете поименний списъкъ на г-да депутатитѣ.

Секр. Русселевъ: (Чете списъка.)

Предсѣд.: Присѫтствуватъ 45 души. Отсѫтствуватъ 6 души именно г. г. Д-ръ Владосъ, Консуловъ, Наумовъ, Пеневъ, Франциско и Митр. Панаретъ всички съ отпускъ.

Ще се прочете протоколътъ отъ миналото засѣдание.

Секр. Данчевъ: (Чете)

Предсѣд.: Има ли нѣкой да направи бѣлѣжка? (Нѣма) Протоколътъ се приема.

Минуваме на дневний редъ.

Първий въпросъ на дневний редъ е запитването на г. Д-ръ Дагоровъ. Г. Дагоровъ има думата да развие запитването си.

Д-ръ Дагоровъ: Завчера въ Обл. Събрание се изказаха нѣкои думи, относително до единъ разпръснатъ слухъ, че Начал. на Милиц., Генералъ Стреккеръ, си подалъ оставката и право на военний министръ. Азъ моля да се съобщи отъ официалната трибуна да ли дѣйствително е това, да ли правителството знае нѣщо по тоя въпросъ.

Прав. Ком. Дир. Кръстевичъ: Вчера г. Глав. Управ. ми съобщи писмото на Генералътъ, съ което тоя моли военний министръ да го оттегли отъ служба. Това зная.

Д-ръ Дагоровъ: Т. е. моли военний министръ да го повика назадъ (Глав. Секр.: да го оттѣгли назадъ.) Отъ думитѣ казани отъ страна на правителството излиза че дѣйствително Генералътъ си далъ оставката право на военний министръ, безъ да съобщи на г. Глав. Управ. по нерархически пѫть. Тая постѫпка ми се вижда не твърдѣ добра. Единъ Генералъ, Началникъ на Милицията на когото правителството, както и представителството цѣли петь години полагатъ пълно довѣрие, единъ Генералъ така да постѫпи, това е мисла незачитание на г. Глав. Управ., незачитание нашето управление и представителство. Това показва колко той е ималъ присърдце интереситѣ на областьта, които произтичатъ отъ кржга на неговата компетентность. Предъ видъ на това азъ не можа освѣнъ да направа предложение и ще моля Обл. Събрание да се съгласи да го приеме. Както Начал. на Милиц. се е отнелъ спрямо правителството на нашата область и областното представител-

ство трѣба тъй да се обнася спрямо него. (Чете:) «Обл. Събрание като изразява скърбьта си за тая постжпка на г-нъ Генералъ Стреккеръ, която показва, че той има твърдѣ малко присърдце интереситѣ на областьта на която служи нѣколко години, натоварва бюрото си да го съобщи на г. Глав. Управ. и минува на дневний редъ.

Д. Юруковъ: Азъ съмъ противъ това предложение и то по слѣдующитѣ съображения. Първо, Генералъ Стреккеръ си далъ оставката, т. е. той не си далъ оставката, но не желаялъ да служи тукъ за напредъ. Той е чиновникъ на Империята, ако не ще да служи тукъ свободенъ е да иска да се премѣсти на друго мѣсто, ний нѣма да го задържимъ, нѣма слѣдователно причини да изказваме скърбь, каквото предлага г. Дагоровъ. Той двѣ години служи въ нашата область и ако видѣхме, че не е за насъ трѣбваше тогава да изкажемъ причинитѣ, да го накараме да си даде оставката. Сега той самъ остава страната ни. А мисля слѣдъ смъртъ да изразяваме скърбь е неумѣстно. Азъ никакъ невиждамъ нѣкое зло отъ това, че Генер. Стреккеръ остава страната ни Той отива да служи на Империята, на друго мѣсто, а нашата область е часть отъ Империята.

Д. Т. Бракаловъ: Нѣма много да говора, защото нѣма какво да се каже, като отъ официалната трибуна ни се съобщи, че Генер. Стреккеръ наистина си далъ оставката или писалъ да го оттѣглятъ отъ тукъ. Разумѣвамъ г. Глав. Упр трѣбва да скърби за неговото оттѣглюване. Не зная много причини за оттѣглюването му. Колкото за Обл. Събрание ако има да изкаже признателность къмъ него може да му каже «добръ му часъ» Ний нѣма да останемъ безъ такъвъ човѣкъ. За 100 лири всѣки ще работи, ако не повече то колкото и той; нѣма да изгубимъ много ако си отиде. За това предложението на г. Дагоровъ намирамъ неумѣстно. Да не губимъ много време да минемъ на дневний рѣдъ.

Предсѣд.: Г. Дагоровъ настоява на предложението си?

Д-ръ Дагоровъ: Настоявамъ.

К. Калчевъ: Чини ми се г. Юруковъ не е разбралъ предложението на г. Дагоровъ. До колкото азъ разбирамъ това предложение не се коснува до дѣйствията на Генер. Стреккеръ, т. е. за миналото, но за самата му постжпка, която е сега направилъ. Отъ обясненията на г. Глав. Секретарь излиза, че Генер. безъ да даде оставката си на г. Глав. Управ., който е началникъ на войската, писалъ на военний министръ и го молилъ да го дръпне назадъ отъ тукашната служба. За да се произнесемъ въ тоя случай да ли Генералътъ е постжпилъ добрѣ или не, трѣбва да разглѣдаме условията, въ които е поставена нашата область. Мисля никой не може да откаже, че Глав. Управ. на нашата область е главнокомандующий на войската. Всѣко военно лице е подчинено нему. Отъ него или чрѣзъ него се назначаватъ военнитѣ лица. Щомъ приемемъ това каквато и да е оставка на военно лице, безъ негово извѣстие не може да се счита съгласно съ дисциплината и правата на областьта. Ако Генер. Стреккеръ не се е съобразилъ съ тоя рѣдъ той е постжпилъ противъ дисциплината и противъ правата на нашата область Човѣкътъ е работилъ тукъ повече отъ три години, зималъ е участие въ Частнийгъ Съвѣтъ, давалъ си е гласътъ за всякакви законодателни мѣрки, човѣкъ който трѣбва най-вече да пази дисциплината, да си позволи такава постжпка, това значи, че се отнася съ презрѣние къмъ правата на Областьта, не почита главнокомандующий на войската. Той писалъ направо на военний министръ въ Цариградъ да го дръпне назадъ, за мене това е като една дифамация спрямо нашитѣ права и азъ като представитель въ Обл. Събрание изказвамъ скърбьта, че единъ главенъ администраторъ напуща, презира законний пжть който трѣбва да държи.

Споредъ Органический Уставъ главнокомандующий въ Ист. Румелия е Глав. Управитель, впрочемъ всѣки офицеринъ безъ негово знание да отиде на другъ воененъ постъ, това е дифамация на правата на Областьта. Човѣкъ, който се плаща отъ тукъ, който се храни отъ тукъ, не трѣба тъй нелѣпо да постжпя, да подава кракъ на нашитѣ права. Въ лицето на г. Глав. Управ. се докачаме ние и страната, нашитѣ права се докачатъ. Длъжность наша е да укажемъ на фактътъ, да искажемъ скрѣбьта си. Азъ тъй разбирамъ предложението на г. Дагоровъ. То не се относи до дѣйствията на Генералътъ, които впрочемъ не сж твърдѣ благотворни, за това умѣстно е предложението на г. Дагоровъ. Да ли ние не трѣба като представители да искажемъ скрѣбьта си за такъва постжпка, която е много опасенъ прецедентъ? Трѣба да приемемъ предложението на г. Дагоровъ и да го съобщимъ на г. Глав. Управ.

Д. Юруковъ: Азъ, г-да, твърдѣ добрѣ разбирамъ предложението на г. Дагоровъ, но мисля не е наша работа да се занимаваме съ тоя въпросъ. Н. И. В Султанътъ е господарь на тая Империя, часть отъ която съставя нашата Область. Военний министръ е чиновникъ на Султанътъ, Генералътъ и Глав. Управ. сж сжщо такива чиновници. Какво става между тѣхъ тѣ да си се расправятъ, не е наша работа; ние незнаемъ положително какъ е станало, отъ кого е назначенъ Генер., какъ е далъ оставка, какво е станало въобще. Всичко това незнаемъ, че и не е наша работа да знаемъ. Глав. Управ. е посиленъ отъ насъ въ това отношение, за да запази правото си може да земе мѣрки да накаже Генералътъ, ако той е постжпилъ противъ дисциплината. Ако ние приемемъ такова предложение, ако се мѣшимъ въ тия работи ще кажатъ хората, че правимъ серсемлици. Тая работа малко се касае до насъ.

Т. Искр. Кесяковъ: Предложението както и обясненията, г-да, довеждатъ ни до едно заключение, че тукъ има едно заявление не за оставка; но едно желание на Генералътъ да се оттѣгли отъ Румелийска служба. Това желание е изразено на военний министръ въ Цариградъ. Това не ще каже, че си дава оставката отъ служба, а толкова повече трѣбаше да се запази иерархически пжть, да се искажеше това желание чрезъ г. Глав. Управ. Сега като е писалъ за това Генер. Стреккеръ неможемъ да кажемъ, че е работата свьршена. Военний министръ може да го оттѣгли или не. Отъ постжпката обаче тукъ е докаченъ г. Глав. Управ. и правата които има нашата Область. Не е работа, че Генер. Стреккеръ зависялъ отъ Султанътъ по теорията на г. Юруковъ. Той зависяше до дѣто не бѣше назначенъ въ Румелия, а тукъ именно по иерархически редъ зависи отъ г. Глав Управ. и нему се покорява. Споредъ Ор. Уставъ за нашето управление се предвиждатъ шесть администратори именно: Глав. Секретарь, Дир. на Вжтр. Дѣла, Дир. на Правосждието, Дир. на Финан., Дир. на Общитѣ Сгради и пр., Дир. на Народното Просвѣщение и Начал. на Милиц. и Жандар. Слѣдователно човѣкъ който се туря да служи неможе да си даде оставката освѣнъ на тогова или чрезъ тогова на когото е поставенъ да служи. Ако генер. Стреккеръ си е далъ оставката право на министрътъ, то ще каже, той презира лицето на което служи, слѣдователно съ това се докачатъ правата на Областьта. Нѣма да кажа нѣщо по дѣлата на Генер. защото не е дума за тѣхъ, но констатирамъ фактътъ, че предложението на г. Дагоровъ е твърдѣ умѣстно, което иска да изкажемъ скрѣбь, че сж докачени правата на Областьта. Правата на Областьта се докачатъ съ това именно, че Генер. не е показалъ ни най-малко зачитание къмъ г. Глав. Управ., а съ постжпката си той презира него и като непосрѣдственъ началникъ приема военний министръ. Нѣка се съгласи г. Юруковъ, че неговата теория е неосновна, защото, ако

единъ другъ администраторъ неможе освѣнъ, чрезъ г. Глав. Управ. да остави службата си, то и военний администраторъ това можеше да направи. Нека кажемъ за г. Дир. на Финан. какво щеше да каже г. Юруковъ, ако той дадеше оставката си право на Султанътъ и той е назначенъ отъ Султанътъ? Така сѫщо трѣба да се глѣда и съ военний администраторъ. Може би да кажатъ нѣкои, че Дир. на войната тукъ е опредѣленъ направо отъ Султанътъ, безъ представление, азъ признавамъ това, то е тъй, но веднажъ назначенъ той се туря подъ властьта на г. Глав. Управ. и за всичкитѣ свои постѫпки той трѣба да съобщава на Глав. Управ. при когото служи. Това е тъй, никой неможе да го оспорява и постѫпката на Генералътъ е нелоялна, презрителна спрямо правата на Областьта.

*Д-ръ Хаканов*ъ: Г-да! Генер. Стреккеръ види се е направилъ това което се прави винаги въ нашата Область. Въ нашата Область всѣки работи както си ще и както знае и Генералътъ въ случайтъ се е отнелъ тъй както и съ него се отнасятъ. (Гласове: По`-високо.) Азъ зная, че въ Милицията има назначавани офицери безъ негово знание, отъ това излиза, че въ нашата войска нѣма дисциплина, нѣма разборня. Да ли Обл. Събрание може да направи нѣщо за отстраненнето на тия печални явления, споредъ мене трѣба да направи това. Не трѣба да се увѣри въ това, което каза г. предговорившій, т. е. че г. Глав. Управитель билъ докаченъ отъ постѫпката на Генералътъ. Обл. Събрание такова нѣщо нѣма предъ себе си и отъ официалната трибуна подобно нѣщо не ни се каза да ли е докаченъ Глав. Управ. и кои сѫ причинитѣ за оттѣгляннето на Генер., нашата камара най-сетнѣ представя тукъ населението. Чиновникъ дошелъ отъ вънъ лошъ или добръ сега иска да си отиде. Сега да кажемъ ние, че бѣше лошъ слѣдъ отиванието му, мисля не е тъй умѣстно. Нашата камара съ такива постѫпки може да компрометира бѫдѫщето на човѣкъ 60 годишенъ, който толкова време служи въ Империята. При това отъ гдѣ знаемъ, че може да стане оттѣглюване на Генер., ние само можемъ да предполагаме, както и предполагаме че г. Глав. Управ. е докаченъ отъ тая постѫпка. Генералътъ да ли е съобщилъ оставката си на г. Глав. Управ., да ли Глав. Управ. е докаченъ отъ това ние незнаемъ. Его за какво трѣба да питаме официалната трибуна.

Дир. Кръстевичъ: Ставамъ да отговора на г. Д-ръ Хакановъ. Той пита какво мисли г. Глав. Управ., да ли е докаченъ или не. Г. Глав. Управ. каза това, което ви казахъ, нищо повече. Нарочно го питахъ какво да кажа тукъ, ако ме запитатъ, каза ми, кажи това каквото си е; и азъ ви го казахъ.

*В. Нейчов*ъ: Г. Д-ръ Хакановъ твърдѣ добрѣ представи работата. Всички имаме добрата воля и възможность да подкрѣпимъ предложението на г. Дагоровъ; но съвсѣмъ е невъзможно да подкрѣпимъ г. г. Калчевъ и Кесяковъ. Тѣ казаха нѣщо гръмливо, звънливо, но не казаха на основание на кой членъ на Орг. Уставъ тая оставка докача интереситѣ и правата на областьта. Добрѣ каза г. Д-ръ Хакановъ, че ако г. Глав. Управ. бѣше съобщилъ на Обл. Събрание, че тая постѫпка на Генер. докача него и че чрѣзъ това се докачатъ интереситѣ на Областьта, разбирамъ тогава Обл. Събрание длъжно бѣше да направи нѣщо. Но сега подобенъ случай нѣма. Ако нѣкой сами подигатъ такъвъ въпросъ тълкувамъ си въ такъвъ случай, че тия г-да искатъ да имъ се представи чай съ по-голѣми и по-пълни чаши, — нѣка ми се позволи това да кажа. Тукъ не ни се указа, кой членъ отъ Уставътъ е нарушенъ, напротивъ думитѣ отъ г. Кесяковъ сѫ противни на Орг. Уставъ. Той каза, че Генер. е назначенъ отъ г. Глав. Управ. и нему слѣдователно трѣбало да си дава оставката. Азъ има да кажа, че върховний началникъ на Ми-

лицията и Жандармерията е той и може да дава оставка на Султанътъ, а не на министрътъ, това е законътъ. Да не се плашимъ съ закона, както бабитѣ плашатъ дѣтего съ Турци. (Смѣхъ.)

Г. Караджовъ: Чини ми се въпросътъ не е тамъ да ли Генер. си е далъ оставката; предъ мене нѣма въпросъ за оставка. Тукъ нѣма свършенъ фактъ; да обсѫдимъ тъй, да се произнесемъ тъй или инакъ, тукъ нѣма свършенъ фактъ. Генер. писалъ на военний министръ да го оттѣгли отъ служба, слѣдователно ако се оттѣгли ще се тури другъ на тая работа, но може министрътъ да пише, че не се съгласява и Генер. остава пакъ. Така щото тукъ нѣма фактъ свършенъ. Едно запитване, турено на дневенъ редъ, запитване, твърдѣ интересно за Генералътъ и той види се прави се нѣколко дни боленъ, иска да прокара тъй Събранието, за да усили това още повече, той си ужь дава оставката. Може би да е тъй работата, защото, ако Генер. си е далъ оставката щеше да пише на г. Глав. Управ. че си дава оставката. Той казва само че писалъ на военний министръ да го оттѣгли, то е сѫщото както единъ сѫдникъ пише на Директорътъ да го премѣсти отъ едно мѣсто на друго. Но ако го не премѣсти? То незначи че си е далъ оставката. Тукъ предъ Събранието нѣма въпросъ за оставка, освѣнь една игра. Отъ съобщенията които ни се дадоха отъ страна на г. Глав. Управ. не може да се заключи положително че Генер. си е далъ оставката. Нѣкои г-да казаха да ли Глав. Управ. е докаченъ, споредъ мене нѣма фактъ свършенъ, че да говоримъ за докачение. Това което е направилъ Генер. може да го направи и единъ префектъ даже като пише ще каже моля да ми намѣрите друго мѣсто. Може даже да пише и въ България да го назначатъ на нѣкоя служба, това не значи нищо. Така щото, отъ запитването на г Дагоровъ не излиза важность освѣнъ да научимъ положително да ли си е далъ оставката Генералътъ. Обясненията които ни се дадоха отъ официалната трибуна показватъ че Генер. не си е далъ оставката, до дѣто слѣдователно нѣма официално съобщение, че Генер. Стреккеръ си е далъ оставката, до тогава той е директоръ и трѣба да върши работата. Може да каже тей, че Обл. Събрание какъ се занимава съ мене, когато азъ съмъ писалъ да ми намѣрятъ друго мѣсто. Нашата цѣль бѣше поне тъй мисля. Предложението на г. Дагоровъ бѣше така, че като се пръска слухъ за оставката на Генер. стана запитване да ли е дадена или не, че послѣ да ли е дадена по добръ или лошъ начинъ. Тукъ, г-да, нѣмаме свършенъ фактъ, въ това може да се увѣри Обл. Събрание отъ увѣренията на официалната трибуна. Слѣдователно не може да стане никакво предложение. Трѣба да считаме, че Генералътъ не си е далъ оставката и длъжни сме да го считаме още като директоръ. Това имаше да кажа.

Зюхти Ефенди: (Говори по Турски.)

Д-ръ Дагоровъ: Именно, г-да, това запитване и предложение, които направихъ се водехъ отъ слѣдующитѣ съображения. Завчера въ Обл. Събрание се каза, че Генер. Стреккеръ си далъ оставката, това бѣше казано отъ г. Величковъ и по слухъ и азъ по поводъ на неговото говорение можахъ да разбера отъ частни свѣдения, че Генер. Стреккеръ наистина си далъ оставката и на министрътъ на войната. Въ сѫщото време писалъ, както каза г. Глав. Секретарь, неофициално на г. Глав. Управ. за тая си постѫпка. Не е първъ пѫть дѣто Генер. представя разни причини да отсѫтствува отъ официалната трибуна, когато нѣкое запитване се отправи нему. Г. Жечевъ направи запитване до него и ние видѣхме, че той не ще да дойде да отговори. Помни Обл. Събрание, че е ставало запитване и за капитанъ Мерсинние, за когото всичкитѣ лица отъ официалната трибуна

настояваха, че той е невиненъ, но работата излѣзе съвършенно напротивъ, излѣзе че камарата много разумно бламира тогова. Иде тоя въпросъ по поводъ купуването на коньетѣ. Тамъ дѣто Генералътъ трѣба да дава отчети не се явява и може би за това си дава оставката. Камарата за това ли се събира тукъ? Ако тя е безсилна да контролира едно управление защо е? Това е едно подиграване на камарата и на г. Глав. Управ. Слѣдствие на това, считамъ постѫпката на Генералътъ умишлена, за това права предложение на Обл. Събрание да произнесе бламъ противъ Генералътъ. Азъ питамъ Обл. Събрание да се произнесе, макарь Генер. да се назначава отъ военний министръ, да ли като пратенъ тукъ той не се подчинява на г. Глав. Управ., който е главнокомандующий на нашата Милиция? Да ли по една ревизия отъ г. Глав. Управ. Генералътъ нѣма да му стои на подъ козирогъ? За това нѣма съмнѣние. Права вторъ въпросъ, ако военний министръ поиска да преглѣда Милицията да ли Генер. ще отговаря или Глав Управ. който е главнокомандующий, който като такъвъ прямо е отговоренъ предъ В. Порта? Азъ мисля, че това е една постѫпка отъ страна на Генералътъ, която съ нищо неможе да се оправдае, именно за това права предложение и моля Обл. Събрание да го приеме, да изрази своята скърбь за тая постѫпка на Генералътъ.

Т. Искр. Кесяковъ: Азъ ставамъ да израза скърбьта си за израженията, които често се пущатъ, по между насъ, къмъ съсѣдитѣ, отъ г. Нейчовъ. Той казва, че всички сме тукъ говорили по едно мнѣние, защото сме пиели чай отъ Генералъ-Губернаторътъ,— както той напримѣръ пие чашитѣ по механитѣ. Той цитира Ор. Уставъ и каза, че Дир. на Милицията може да си дава оставката право на Султана, азъ пакъ му казвамъ, че главнокомандующий на войската е Глав. Управ. и Дир на Милицията е единъ отъ 6-тѣхъ му главни администратори. Нѣка си отвори очитѣ да види и ще се увѣри. (Нейчовъ: Отвори си ги ти, бербантину!) Орган. Уставъ казва, че г. Глав. Управ. управлява чрезъ главнитѣ си администратори, кой може да откаже, че Генер. Стреккеръ не подпада въ числото на шестьтъ администратори? Кажете ми кой има право да повишава офицери въ капитанский чинъ? Ако Генер. зависяше отъ военний министръ, тогава и възвишенията на офицеритѣ трѣбаше да се представятъ на военний министръ направо, а не чрезъ Глав. Управ. Слѣдователно ако си е далъ оставката, той трѣбаше да я даде чрезъ Глав. Управ. Споредъ Ор. Уставъ Генер. е поставенъ подъ разпореждането на Глав. Управ., щомъ той се е отнелъ направо до военний министръ престѫпва дисциплината, докача правата на Генер. Губернаторътъ и на Областьта. Види се г. Нейчовъ това неможе да опредѣли и нека само когато се касае да отговаря на човѣка, да прави докачения, нѣщо което неправи честь на Обл. Събрание.

Д. Т. Бракаловъ: Азъ съмъ готовъ да подкрѣпа предложението на г. Дагоровъ, но отъ обясненията му неможахъ да разбера едно нѣщо и ще го моля да ми обясни. Да ми обясни именно какъ може Генер. да стои отгорѣ на козирогъ? (Смѣхъ.) Или подъ козирогъ?

К. Калчевъ: Г-да! Има работи въ разискването на които ний можемъ да бѫдемъ разногласни, но когато предстои да говоримъ за работи, които се коснуватъ до правата на нашата Область, отъ дѣто и да има покушение, за нарушението на тия наши права, мисля поне тогава да бѫдемъ единодушни. Нѣкои изказаха мнѣние, че подигнатий въпросъ не се отнасялъ толкова до оставката на Генер. Стреккеръ, билъ си далъ той оставката или не все едно. Именно тукъ е работата. Намъ се вече каза, че Генер. Стреккеръ писалъ на военний министръ да го оттѣгли отъ службата, сѫщевременно съобщилъ писмен-

но за тая си постжпка на г. Глав. Управ. Ето фактъ който трѣба да ни интересува. Трѣба да бѫдемъ единодушни, по-нататъшни свѣдения намъ сѫ излишни. Какво ще бѫде ако оставимъ тоя прецедентъ да мине тъй? Азъ не отказвамъ, че Дир. на Милицията се назначава отъ Султанътъ, но отъ друга страна трѣба да имаме предъ видъ чл. 44 на Ор. Уставъ, който казва, че Глав. Управ. въ Областьта е представитель на Султанътъ. Това сѫщо казва и чл. 7. Дѣто ще каже безъ него, безъ неговото мнѣние, никой чиновникъ неможе да се отнесе до Султанътъ. Ако Генер. Стреккеръ постжпи инакъ, то доказва, че той непознава въ Областьта глава, освѣнъ военний министръ и Султанътъ. Повтарямъ, какво ще бѫде ако допуснемъ тъй да премине единъ такъвъ опасенъ прецедентъ? Членъ 362 на Ор. Уставъ казва, че Милицията на нашата Область може да се мобилизува отъ г. Глав. Управ. Сега като се допусне единъ прецедентъ, че Дир. на Милицията непознава другъ началникъ надъ себе си освѣнъ Султанътъ, може единъ день да издаде приказъ по тайно приказание и да мобилизува войската безъ знанието на Глав. Управ. Какво ще стане тогава? Всѣки може да разбере какво ще излѣзе. Можемъ да земемъ примѣръ отъ много близосѣдни намъ страни. Това може да стане при всичко, че Глав. Управ. е главнокомандующий на войската и при всичко, че той има право да мобилизува войската. Ако сега Генералътъ е писалъ право на военний министръ за оставката си, той значи ни малко не зачита нашитѣ права, а въ такъвъ случай никой неможе да откаже, че тоя Генер., ако му се пише тайно да мобилизува войската ще го направи безъ колебание. Какво става тогава?

Трѣба да сме повече далновидни и за най-малкото покушение на нашитѣ права ние нетрѣба да сме равнодушни и ако може не само да изкажемъ скърбь, но и нѣщо повече. Толкова повече трѣба това да направимъ да не се повтори друга постжпка, която може да нанесе по'-силенъ ударъ на правата ни. Тая постжпка на Генер. е незаконна, може да направи друга по-незаконна, по'-опасна. Трѣба сега да протестираме за да може и за напредъ да имаме право да протестираме. Има друго нѣщо. Ако допуснемъ едно такова начало че Генералътъ зависи направо отъ военний министръ, а не отъ Глав. Управ., тогава се являва друга опастность. Споредъ Ор. Уставъ Глав. Управ. има право да произвожда офицеритѣ до чинъ капитанъ, но нашийтъ Начал. на Милиц. по едно предписание на военний министръ може да отчисли нѣкои офицери. Какво ще стане тогава? Тукъ не се касае само за докачение на Глав. Управ., защото той е тукъ достоенъ представитель на В. Порта, нему се подчиняватъ разнитѣ управления и чиновници и чрезъ него може всичко да стане. Тукъ се касае още за покушение правата на нашата автономна Область и ние нетрѣба ли въ такъвъ случай да протестираме. Ако не стане това може да се повтори другъ такъвъ случай и тогава не ще имаме сѫщата възможность да отклонимъ ударътъ.

Г-да, ние правимъ запитване на правителството по тоя въпросъ, важностьта на това запитване изисква да не се уничтожи. Какво е запитването което стана, че единъ си директоръ не ходи редовно въ канцеларията? Азъ съ това не осѫждамъ запитвачътъ на това запитване. Азъ поддържамъ, че всѣки представитель има лично право да прави запитвания каквито ще и когато ще, но искамъ да кажа, че, когато се касае до запитване, слѣдствие покушение правата на нашата область, ако ний не бѫдемъ единодушни, ако не протестираме такова домогвание, то е значи да не зачитаме сами своитѣ права. Ако ний не протестираме сега, и вслѣдствие на това ако послѣдва нѣкое зло за страната, питамъ не ний ли ще земемъ проклинанията за послѣдствията, понеже ний като пред-

ставители въ дадений случай не сме си издигнали гласътъ? Ето азъ тъй разумѣвамъ предложението на г. Дагоровъ, което се касае не за докачението на г. Глав. Управ., не за достойнството на Генер., но за покушение правата на Областьта, което иде отъ постжпката на послѣдний.

Предсѣд.: Предложението на г. Дагоровъ е подкрѣпено, ще го поставя на гласуване. (Гласове: изчерпанъ.)

К. Величковъ: Ако Обл. Събрание счита въпросътъ изчерпанъ, азъ нѣма да говора; но ако не е изчерпанъ. (Гласове: Не е.) Тогава нека ми бжде позволено да кажа нѣколко думи. Азъ, г-да, напълно сподѣлямъ идентѣ на ония предговорившы, които поддържаха, че Генералътъ — Начал. на Милиц. — е чиновникъ на Глав. Управ., сжщо тъй както и другитѣ директори и както за всичко нѣщо трѣба да ся покоряватъ нему, така сжщо и за оставкитѣ, или и за всѣки случай, трѣба да работатъ чрѣзъ него. Така поставенъ въпросътъ като зememъ предъ видъ постжпката на Генер., че се е отнелъ направо до военний министръ, а на Глав. Управ. само е съобщилъ за знание, за тая си постжпка, представя единъ видъ умишленно оскърбление на властьта и на правата на Глав. Управ. Защото съ тая си постжпка Генер. иска да покаже, че той глѣда като на нѣщо нищожно на всичко това, което се казва Область, Глав. Управ., директоратъ, камара и пр., а това е твърдѣ жално явление. Азъ обаче има едно нѣщо да забѣлѣжа, именно това ще забѣлѣжа, че тия работи трѣбаше да ги очакваме. Единъ чиновникъ назначенъ направо отъ Султанътъ, единъ чиновникъ който знае, че неговата сждба зависи не отъ насъ, но направо отъ Цариградъ, който нѣма оная връзска съ нашата земя, връзска която да може да го накара да обича тая земя и да е готовъ да жертвува всичко за нея; отъ такъвъ човѣкъ и не трѣба да се очаква уважение къмъ нашата область. Предъ видъ на това, азъ не намирамъ твърдѣ умѣстно предложението, което има за цѣль да изкаже нашата скърбь или нашето презрѣние къмъ такъвъ човѣкъ. Споредъ мене ако трѣба да направимъ нѣщо въ случайтъ, то е да питаме правителството, какво мисли да постжпи въ тоя случай. Генер. писалъ въ Цариградъ да го премѣстатъ другадѣ на служба, за насъ ще бжде утѣшително да знаемъ какъ ще постжпи г. Глав. Управ. по-нататъкъ. Той би трѣбало да представи другъ човѣкъ на мѣстото на тоя Генер. и ако не направи това той не е Глав. Управ. Споредъ мене ако трѣба нѣщо да направимъ въ случайтъ, то е да питаме Глав. Управ. какво мисли да направи.

Предсѣд.: Правите ли предложение г. Величковъ?

К. Величковъ: «Обл. Събрание като желае да знае какъ мисли правителството за тая постжпка на Генер., който е писалъ право на военний министръ да го оттѣгли отъ служба, и какво ще направи правителството въ тоя случай — минува на дневенъ редъ». Въ такъва смисль права предложението си.

К. Калчовъ: Азъ виждамъ, че г. Величковъ напълно сподѣля моитѣ взглядове и съображения. Отъ всичкото му говорение азъ забѣлѣжвамъ това, и тъй трѣбва да бжде понеже Глав. Управ. е пазитель на правата на нашата область. Естественно съ това запитване г. Дагоровъ не разумѣва друго, освѣнъ правителството какво ще направи въ тоя случай; но независимо отъ това което има да направи правителството, трѣбва и Обл. Събрание да изкаже скърбьта си, а това ще бжде още повече едно подкрѣпление въ по-нататъшнитѣ дѣйствия на правителството. Утрѣ или други день се случва, че правителството не застжпи правата на нашата область, и ний ще бждемъ въ пълното си право да поискаме смѣтка отъ правителството, защо не защищава правата на областьта, когато и самото

представителство го е подкрѣпило. За това Обл. Събрание трѣбва да протестира въ случая, да не остави да мине тъй единъ опасенъ прецедентъ. Съ тая си протестация, то ще подкрѣпи правителството въ случая, че то не направи нищо и послѣ това, ний сме тукъ и можемъ да земемъ други мѣрки.

Предсѣд.: Има двѣ предложения, едното отъ г. Д-ръ Дагоровъ и другото отъ г. Величковъ. Предложението на г. Дагорова е подкрѣпено, турямъ го на гласуване и моля които сж за него да станатъ прави. (пада)

К. Калчовъ: Да стане второ гласуване, защото неможехме да разберемъ какво се гласува.

В. Нейчовъ: Не сме тукъ мекерета да ставаме 30 пѫти, отворете си очитѣ!

Д. Милковский: Какво е това *мекерета!*

К. Калчевъ: Ор. Уставъ дава право да се поиска и поименно гласуване. Азъ моля г. Нейчовъ да оттѣгли думата си *мекерета.*

В. Нейчовъ: Бюрото е пристрастно.

Предсѣд.: Моля г. Нейчовъ да не стоваря вината на бюрото. Бюрото счита предложението на г. Дагоровъ паднало. Ако има съмнѣние въ гласуването, то е длъжно да повтори гласуването. (гласове: има съмнѣние) Тогава турямъ втори пѫть на гласуване предложението на г. Дагоровъ и моля които сж за него да станатъ прави. (пада) Остава да се гласува предложението на г. Величковъ.

К. Величковъ: Ако ми дозволи Обл. Събрание ще направа едно малко измѣнение въ предложението си. Сега ми дойде на умъ, че това не бѣше предложение, а запитването което подигна въпросътъ, запитване на което трѣбва да се отговори. Моето предложение е много близко до предложението на г. Дагоровъ само то изхвърля израженията на *скърбьта*, защото, спредъ мене да се исказва скръбь за човѣкъ който не усѣща отъ скърбь, човѣкъ който нѣма да усѣти ни най-малко отъ такива работи, не дѣйте исказва скърбь къмъ такъвъ човѣкъ. Права предложението си така: «Обл. Събрание като глѣда на постѫпката на Генералътъ Стреккера който е писалъ направо на Министра на Войната въ Цградъ да го премѣсти, на причина да му се даде немедлено оставката отъ управлението на Милицията и Жандармерията, минува на дневний рѣдъ.»

Предсѣд.: Подкрѣпа ли се това предложение на г. Величковъ? (подкрѣпа се.) Които сж за него до станатъ прави. (према се.)

Минуваме на слѣдующий дневенъ рѣдъ разискването на законопроектътъ за урѣждането на областна банка. Въ миналото засѣдание се прие само чл. 1, сега започноваме отъ 2.

Секр.: (чете)

Чл. 2. Правителството има правото да контролира дѣлата на банката и да надзирава за точното испълнение на уставътъ ѝ, безъ да се мѣси въ вѫтрѣшното ѝ управление.

Ст. Кьойбашиевъ: Разискването на законопроектътъ се отложи за днесь, за да се защищава отъ официалната трибуна, азъ незная сега да ли г. комисарътъ ще има тая добрина да защищава законопроектътъ. Азъ ще направа измѣнение въ тоя членъ, предлагамъ чл. 2 да стане тъй: (чете) „чл. 2. Правителството ще бѫде акционеръ на една десета часть отъ акциитѣ.“

„То ще има правото да контролира дѣлата на банката и да надзирава за точното испълнение на устава ѝ, безъ да се мѣси въ вѫтрѣшното ѝ управление.“

К. Калчевъ: Азъ подкрѣпямъ това предложение на г. Кьойбашиева. Тоя законъ трѣба да бѫде инициатива за създаването на държавна банка, каквато е въ България

и за каквато дѣйствително се изисква законъ т. е. такъва банка, на която наший Дир. на Фин. отива да предсѣдателствува. Въ устава на бъл. банка стои, че и правителството е акционеръ т. е. акционеръ на $^1/_3$ отъ капиталътъ, но нашата область нѣма толкова срѣдство спрѣмо нейното положение, стига правителството да земе участие съ $^1/_{10}$ отъ капиталътъ както предлага г. Кьойбашиевъ. Трѣба правителството да направи една малка жертва. Ако нашето правителство дадеше 40,000 лири за основанието на банка, увѣренъ сьмъ нѣмаше да станатъ тия оплаквания днесь. Азъ вѣрвамъ, че никой отъ почит. ми събратия нѣма да откаже, че икономическото състояние на нашата область е незавидно, трѣба да се подобри; за това желателно би било и правителството да стане акционеръ.

В. Нейчовъ: Отлагането за разискване на тоя законопроектъ за днесь, бѣше слѣдствие на това, че трѣбва да го защищава самий Дирек. на Финан., защото правителственний комисарь каза, че не е компетентенъ да го защищава. Имаше и друго предложение или искание на г. Бракаловъ, да се знае да ли въ съчинението или предложението на тоя законопроектъ, е взето мнѣнието на тоя прочутъ специалистъ, който получава 120 лири и да дойде компетентний човѣкъ, който сега го нѣма тукъ, да каже необходимостьта и потрѣбностьта на тоя законопроектъ. Слѣдователно отлагането на законопроектътъ, като имаше такъва цѣль, която и днесь не е осѫщественна, не зная може ли да го разискваме.

М. Ив. Маджаровъ: Желателно е едно нѣщо да ни се каже отъ официалната трибуна. Тукъ се говори за уставътъ на банката, какъ ще се изработи той, ще ли да се предложи въ камарата да се гласува, или само́ правителството ще го удобри. Това трѣбва да се знае.

Прав. Комис. Глав. Секр.: Азъ не чухъ какво искате.

М. Ив. Маджаровъ: Уставътъ на банката ще ли се предложи въ камарата на удобрение, или само́ правителството ще го удобри?

Прав. Ком. Дир. Груевъ: Тукъ се представя тоя законопроектъ, който съдържа условията, по които да може да стане една компания, която би предприела основанието на една банка. Това е основата. Колкото за вѫтрѣшното управление на банката и нѣкои други подробности, компанията ще си състави уставътъ и ще го предложи на г. Глав. Управ., споредъ Ор. Уставъ, на утвърждение.

Предсѣд.: Моля г. Кьойбашиевъ да даде писменно предложението си.

М. Ив. Маджаровъ: Както се разбира отъ обясненията на официялната трибуна основанието на банката ще стане отъ едно дружество. Правителството въ тая банка ангажира своитѣ интереси безъ да има намѣса въ банката. Ако е тъй азъ нѣма да гласувамъ за такъвъ членъ. Съ такъва банка ний туряме интереситѣ на страната въ опастность. Азъ вѣрвамъ, че камарата нѣма да даде съгласие за това, нѣма да даде пълномощие на правителството само́ да утвърди уставътъ, който то неможе да го измѣни, а пакъ въ тая банка се ангажиратъ интереситѣ на правителството, даватъ и́ се едни особенни привилегии.

Аргирияди: (говори по гръцки.)

Я. Д. Матакиевъ: Г-да! На всѣки е извѣстно, че едно такъво учреждение е отъ голѣма полза на страната, но тая полза зависи отъ правата на самото завѣдение, дѣйствията на една компания можатъ да бѫдатъ и най-голѣмото зло за страната. Учреждението на едно банково завѣдение може да бѫде патриотично отъ една страна, отъ друга страна може да бѫде авантюристично, та вмѣсто полза ще принесе голѣма врѣда на стра-

ната. Следователно когато разискваме такъвъ въпросъ трѣба да бѫдемъ предпазливи. Тукъ ни се представя законопроектъ който има за цѣль да устрои едно банково завѣдение, въ нашата Область, въ вторий си членъ казва: «чл. 2. Правителството има правото да контролира дѣлата на банката и да надзирава за точното испълнение на уставътъ ѝ, безъ да се мѣси въ вътрѣшното ѝ управление.» А пакъ предложението на г. Кьойбашиевъ казва: „Правителството ще стане акционеръ на $^1/_{10}$ отъ капитала на банката.“

Самий законопроектъ ако стане законъ както е сега представенъ, би създалъ твърдѣ врѣдно нѣщо. Съ предложението на г. Кьойбашиевъ ще излѣзе по-друго нѣщо. Тоя законопроектъ както е сега изисква позволение за учреждение на една банка, безъ да се глѣда на нѣкоя гаранция, противъ употребление интереситѣ на населението, и Правителството остава като едно морално лице. Г. Кьойбашиевъ предлага Правителството да бѫде съдружникъ въ банката, ако банката има капиталъ 300,000 лири значи Правителството ще има 30,000 лири. Съ приеманието на това предложение въпросътъ се измѣнява, та следователно трѣба и законопроекта да се измѣни. Ние разбира се и сега както е съставенъ трѣба да внимаваме добрѣ, защото такъва една банка може да ощети интереситѣ на нашитѣ избиратели. За да не стане това обаче Правителството трѣба да контролира дѣйствията на банката. Ако пакъ се приеме предложението на г. Кьойбашиева, тогава трѣба да бѫдемъ още повече осторожни, да не би и Правителството да загуби тия пари, съ които влиза като съучастникъ въ дружеството. Когато ще гласува бюджетътъ Обл. Събрание може да гласува сумата $^1/_{10}$ отъ капиталътъ на банката, но трѣба да знае какво ще стане за напредъ. Обл. Събрание трѣба да има до една стѫпень опасение отъ тая банка. Следователно трѣба да промѣни тоя законопроектъ. При съставянието на уставътъ на това дружество, трѣба да земе участие и Правителството въ разискванието му. Ако Правителството вложи $^1/_{10}$ отъ капиталътъ, то значи става акционеръ на 3,000 акции. Предъ видъ на това струва ми се тоя законопроектъ е излишенъ. Ако приемемъ да се учреди банка съ съдружеството на Правителството, тогава просто Събранието може да направи предложение на Правителството, да намѣри компания да направи условията и начинътъ на дѣйствия, да се изработи уставътъ и да се представи на удобрѣние на Обл. Събрание. Обл. Събрание не да гласува *законопроектъ* за банката, а *уставътъ*. Азъ тъй разбирамъ въпросътъ и това, послѣдствие предложението на г. Кьойбашиевъ, да гласуваме законопроектътъ е излишно и трѣба да го оставимъ на страна. Да препорѫчимъ на Правителството да се споразумѣе съ нѣкоя компания, да нарѣди уставътъ, който ще се удобри отъ Събранието и който ще служи за законопроектъ. Така разбирамъ че предложението на г. Кьойбашиевъ може да се приеме.

Д. Милковский: Г-да! Тукъ се относи въпросътъ за устройството на една областна банка. Види се Правителството е намѣрило най-сетнѣ нуждата отъ такъва банка и за това представя законопроектътъ. Но съ отлагание разискванието на тоя законопроектъ, което стана два пѫти, азъ до колкото можахъ да науча, се имаше предъ видъ, че нито самото Правителство се ангажира да участвува въ разискванието на тоя важенъ въпросъ, нито пакъ Обл. Събрание искаше да го разисква безъ участието на Правителството. Поне за мене си това можа да кажа. Самото това обстоятелство показва, колко е важенъ тоя въпросъ, колко е важно устройството на една областна банка, толкова нуждна въ нашата Областъ. Следователно съ прибързаното гласувание на такъвъ законопроектъ за устройството на една банка, която ще играе съ пари, мисля можемъ да направимъ голѣма грѣшка, може да се разкайваме. Споредъ мене най-добрѣ е да не се бърза въ такъвъ въпросъ.

Не ще направимъ голѣма грѣшка, ако препоржчимъ на Правителството да се схване сериозно съ въпросътъ, да го изучи всестранно, да го приготви въ всѣко отношение и тогава чакъ да предложи една мѣрка, въ това отношение, каквато се вижда най-нуждна, споредъ условията на нашата Область. Даже Правителството може да свика извънредна сесия, ако се види късно обикновенната сесия. Сега поне когато ни остават 8-9 дни за работа, когато ни предстоятъ толкова важни законопроекти за гласувание, именно законопроектътъ за ипотекитѣ, за съдебнитѣ мита, бюджетътъ и още много други, незная да ли можемъ да имаме това свободно време да изработимъ тѣхъ, че да се занимаваме съ тоя законопроектъ, който ангажира интереситѣ на страната. Азъ бихъ желалъ да помоля Обл. Събрание, колкото за сега ако е възможно да отложи разглѣдването на тоя законопроектъ и да препоржчи на Правителството да изучи по-добрѣ и всестранно въпросътъ и да представи въ идущата сесия законопроектъ. Ако пакъ види за нуждно да се устрои Областната банка, тогава да свика извънредна сесия. Ако прибързаме сега ще направимъ грѣшка.

Предсѣд.: Има предложение за отлагание на разискването. Подкрѣпя ли се това предложение? (Подкрѣпя се.)

Д. П. Милковъ: За кога се отлага трѣба да се опредѣли.

Предсѣд.: Първо трѣба да се гласува отлагането, че послѣ ако иска Обл. Събрание може да опредѣли деньтъ и времето. Които приематъ отлагането на тоя законопроектъ да станатъ прави. (Приема се.) Желае ли Събранието да опредѣли времето?

Я. Д. Матакиевъ: Азъ мисля предложението на г. Милковский бѣше твърдѣ ясно. То се относи да се отложи законопроектътъ само въ течението на сесията и Правителството да се занеме съ сериозното изучване на въпросътъ и ако стане нужда да свика извънредна сесия за разглѣждание. Азъ тъй разбирамъ предложението презъ тая сесия да се не разисква въпросътъ.

Ив. П. Герджиковъ: Азъ подкрѣпихъ предложението на г. Милковский и гласувахъ за него, като сподѣлихъ неговитѣ мисли, че законопроектътъ за Областната банка е толкова сериозенъ въпросъ, щото заслужва дѣйствително само за него да се свика извънредна сесия. Много други държави и правителства малки като нашитѣ, даже и по-голѣми паднаха съ двата крака въ капанътъ, чрезъ такиви банки и продадоха интереситѣ на страната на разни гешевтари. Азъ мисля че предложението на г. Милковский бѣше такова: отлага се разискването на законопроектътъ и се препоржчва на Правителството да се занеме съ сериозното изучване на въпросътъ, заедно съ правилницитѣ, регламентитѣ, и ако намѣри за нуждно да свика извънредна сесия.

Предсѣд.: Предложението се вече прие и разисквания по него неможатъ да стават. На слѣдующий дневенъ редъ имаме запитването на г. Дагоровъ

Д-ръ Стояновичъ: Искамъ да стане едно по-голѣмо разяснение на предложението на г. Милковский. Азъ бѣхъ единъ отъ онія които подкрѣпиха и гласуваха за него и то ся прие, но всичко не се свърши, трѣба да се даде една по-голѣма ясность да знае и правителството какво трѣба да прави. Одѣве като се правеше предложението и другото подобно нему трѣбаше да се произнесе Обл. Събрание по-ясно, предъ видъ на това, дѣто каза правителственний комисарь, че уреждането на Областната банка ще бѫде повѣрено на дружество. Отъ Г-да представителитѣ които зеха участие въ разискването повечето се изказаха, че за съставянието на банката да земе участие правителството, по-голѣмата часть отъ представителитѣ изказаха такъво желание. Предложението на г. Милковский,

както се прие, слѣдователно изостава нѣщо нерѣшено. Да ли правителството трѣба да изучи въпросътъ за банката, която може да се повѣри на една компания просто, или да размисли за банка, въ която и то да земе участие, тукъ почива въпросътъ. Бѫдѫщий законопроектъ който ще се представи може би въ извънредна сесия, спорѣдъ мене трѣба да се изработи въ смисль, щото и правителството да бѫде акционеръ. Предъ видъ на това като се препоржчва на правителството да се заеме съ сериозното изучване на въпросътъ, на всѣкаквитѣ правилници, регламенти, сѫщо трѣба да земе свѣдения отъ разни дружества за условията, по които може да принесе полза едно такъво важно заведѣние.

Предсѣд.: Моля дайте писменно предложението си.

Дир. Кръстевичъ: Щомъ се рѣши да се отложи тоя важенъ въпросъ, за друга сесия, мисля става излишно да се гласува изново предложение, като допълнително на първото, което да показва да ли трѣбало правителството да земе участие въ дружеството или не. Тукъ се каза изрично, че правителството трѣба да изучи по-сериозно въпросътъ и да представи законопроектъ въ идущата сесия. Сега било положено въ тоя законопроектъ правителството да земе участие, било не, все едно. Законопроектътъ ще бѫде предложенъ, ако не е предложенъ такъвъ членъ въ него, че правителството трѣба да земе участие въ акционерството, тогава пакъ г. Кьойбашиевъ или други нѣкой може да предложи такъвъ членъ, ако намѣри за нуждно Обл. Събрание. Ако сега се каже нѣщо по това ще рече да предрѣшимъ въпросътъ. Слѣдователно второ предложение е излишно. Ако пакъ искате отъ днесь да знаете какво ще бѫде на сетнѣ, поне азъ имамъ честь да кажа, че правителството не може да бѫде търговецъ.

Д. П. Миковъ: Това което предлага г. Д-ръ Стояновичь одѣве се рѣши, това се подразумѣва въ предложението на г. Милковский. Азъ само поискахъ да се опредѣли деньтъ за когато се отлага, защото азъ разбирамъ отлагането за единъ день отъ настоящата сесия; но сетнѣ се каза че се отлага за бѫдѫщата сесия. Като имаме предъ видъ важностьта на законопроекта, като имаме предъ видъ голѣмата нужда отъ едно банково учреждение, желателно би било това да стане още тая година. За това именно разбирахъ че отлагание става за презъ тая сесия и искахъ да се опредѣли деньтъ. Но не съмъ и противъ предложението на г. Герджиковъ, ако се препоржчи на правителството слѣдъ изучение на въпросътъ всестранно да свика извънредна сесия.

Ст. Кьойбашиевъ: Г. Д-ръ Стояновичь много добрѣ направи, че подигна въпросъ изново. Ако, г-да, азъ предложихъ да се измѣни втори членъ на законопроекта, то съ това се измѣняваше цѣлта на законопроекта. Сега като стана отлагането му предложението на г. Д-ръ Стояновичь е умѣстно, да си знае именно правителството да си готви такъвъ законопроектъ, въ който то ще земе участие.

В. Пейчовъ: Излишно е да се каже да ли правителството да бѫде акционерь или не, понеже законътъ сега се отлага, както каза г. Глав. Секр., не остава мѣсто да се разисква и да се изказватъ повече взглядоветѣ. Азъ имамъ всичкото увѣрение, че правителството твърдѣ малко е изучило тоя законопроектъ даже тоя законопроектъ му е наложенъ, та не ще да земе отговорность върху себе си. Слѣдователно нѣма причини да се разисква тоя законопроектъ.

Хр. Христовъ: Тия г-да които подкрѣпиха предложението, съ цѣль и правителството да земе участие въ акциитѣ, имаха предъ видъ основанието на банката да стане както въ България. Азъ мисля условията въ Княжеството сѫ изключителни, тамъ не се намиратъ капитали и правителството е основало такъва банка. Но по принципъ едно

правителство никѫдѣ както каза г. Глав. Секретарь не може да бѫде търговецъ. При това тая банка придружена съ толкова предложения и притурки както ми се вижда нѣма и да стане; за това именно се съгласихъ да се отложи разискването на законопроекта.

В. Нейчовъ: Предлагамъ да минемъ на дневенъ редъ.

Предсѣд.: Има предложение отъ г. Д-ръ Стояновичь, подкрѣпя ли се то?

Д-ръ Дагоровъ: Азъ мисля че предложението на Д-ръ Стояновичь не е умѣстно. Тоя законопроектъ отъ правителството е внесенъ и сега може да се счита, като оттѣгленъ. Вслѣдствие на това се и прави предложение и препоржка на правителството, до бѫдѫщата сесия, да изучи сериозно въпросътъ и да представи законопроектътъ, въ който да се предвижда членъ щото и правителството да бѫде акционеръ. Такъво предложение да се прави подирь отлагането е противъ смисльта на вѫтрѣшний правилникъ.

Законопроектътъ еднажъ влѣзълъ въ камарата и щомъ се разисква не може да се оттѣгли, а да се отложи само. (Предсѣд.: Той е сега отложенъ. Има допълнение отъ Д-ръ Стояновичь.) Азъ казвамъ, че такъво предложение е противъ правилникътъ. Г. Д-ръ Стояновичь не може да препоржчва за бѫдѫще, освѣнь на третето гласуване на законопроектътъ.

Предсѣд.: Предложението на Д-ръ Стояновичь е въ продължение на онова, което се прие по-напредъ; за това именно оставихъ да се разисква. Моля които сѫ за него да станатъ прави. (Пада) Минуваме на дневний редъ. (Гласове: отпускъ) Давамъ 10 минути отпускъ.

Слѣдъ отпускъ.

Предсѣд.: (Звъни) Засѣданието се отваря.

На дневенъ редъ имаме запитването на г. Дагоровъ, относително продаването на загария въ Казанлѫкъ. Г. Запитвачьтъ има думата да развие запитването си.

Д-ръ Дагоровъ: Моето запитване, г-да, се относи до г. Дир. на Финан., то се касае до загарията която въ 1882 год. била продадена на търговецътъ Джиджевъ. Не зная г. Комисарь да ли ще може да отговори, за да можа да развия запитването си. Въ случай че не пожелае сега да отговори ще отложа запитването си.

Прав. Ком. Дир. Груевъ: Можа да дамъ нѣкои обяснения, относително това запитване но не тъй въ подробности, както може да отговори г. Дир. на Финан. Сега понеже г. Дир. на Финан. си е далъ оставката и може скоро да се назначи другъ, то ако г. Дагоровъ желае да чуе повече подробности може да отложи запитването си.

Д-ръ Дагоровъ: Отлагамъ го.

Предсѣд.: Слѣдъ това иде запитване на г. Кьобашиевъ. Г. Кьойбашиевъ има думата да развие запитването си.

Ст. Кьойбашиевъ: Моето запитване сѫщо се относи до г. Дир. на Финан. За мене малко ме е грижа, че отсѫтствува Дир. на Финан. въ който констатирамъ фактъ на немарение. Азъ ще развия запитването си и ще направа предложение съ препоржка на бѫдѫщий Директоръ да бѫде по-дѣятеленъ въ длъжноститѣ си. Азъ ако направихъ това запитване, то е, че има законъ който предвижда, че едно пострадаване на земни произведения, било отъ градушка, слана и пр. може да даде право на притѣжателитѣ или земледѣлцитѣ да искатъ нѣщо опрощение на данъка. Заради това азъ направихъ запитването си да ми се каже какъ именно се практикува тоя законъ. За жалость зная нѣкои обстоятелства и мѣста дѣто законътъ не се тъй прилага както трѣба; за това да ли може да ми се отговори отъ официалната трибуна, че има такива работи станали или не.

Азъ можа да укажа на факти и вѣрвамъ Събранието ще се увѣри, че законътъ не се прилага както трѣба. Споредъ законътъ ако се случи на една община нещастие отъ градушка или слана на произведенията ѝ, то въ 10 дни вжтрѣ тя е длъжна да извѣсти на окол. началникъ, който съобщава на окол. бирникъ, въ 20 дни да констатира загубитѣ или онова което трѣба да се спадне. Това се констатира отъ една комисия която представя работата на финан. съвѣтъ, той е длъженъ да подтвърди редовно ли е станало изслѣдването и колко трѣба да се спадне като прати на Дир. на Финан. за окончателно подтвърждение. Тия загуби дѣйствително не могатъ тоя часъ да се спаднатъ, освѣнъ въ крайтъ на финанциалната година, но и не трѣба да се събира спадналото, а има случаи по които Дирекц. е употрѣбила принуждение да събира загубитѣ. Азъ зная на двѣ мѣста дѣто е имало загуби отъ градушка и които загуби били изплатени. Минаватъ се 6 — 8 мѣсеци Дирекцията наложила да се събиратъ паритѣ. Общината или по-добрѣ данъкоплащачитѣ се жалвали, че тѣ иматъ загуби констатирани отъ правителственнитѣ чиновници и че не трѣба да плащатъ. Пратили пълномощникъ на окол. бирникъ и той казва, че трѣба да плататъ, а че когато се рѣши да не плащатъ, тогава ще имъ се повърнатъ загубитѣ, при всичко, че тѣ заявили, че отъ загубитѣ които имъ станали до толкова сж опропастили, щото да плататъ кадастра, трѣба да продадатъ нивитѣ си, това право заявление не се зело въ внимание. Продали се на едни магаретата а на други магарицитѣ на публиченъ търгъ. (смѣхъ.) Най-послѣ слѣдъ това $1^1/_2$ год. Дир. на Фин. съобщава на финанциялнитѣ власти да се повърнатъ паритѣ на тия данъкоплащачи. Питамъ каква полза ще има отъ повръщанието на тия пари, когато се продаватъ за тѣхъ нѣщата на хората, хайванчетата? Отъ това слѣдва, че Дир. на Финан. не е зела въ внимание жалбитѣ на хората, когато данъкоплащачитѣ всичката нивнина изгубватъ, само да плататъ кадастрътъ. Каква полза ако слѣдъ двѣ години имъ се повърне нѣкоя часть отъ кадастра? Тѣ се оплакватъ на врѣме, но нѣма кой да ги слуша, бирникътъ имъ показва заповѣдьта, че му е наложено да събере данъка. Азъ привличамъ вниманието на Обл. Събрание върху тия факти и желая щото да се препоржча на правителството, щомъ се констатиратъ загубитѣ за произведенията на една община трѣба да се освободи отъ данъкътъ върху оцѣненитѣ загуби, инакъ ако се събира той и, слѣдъ година — двѣ му се повръща, то е противозаконно и много врѣдително за земледѣлцитѣ.

Прав. Ком. Дир. Груевъ: Ако такива случаи има правителството като земе въ внимание казаното отъ Кьойбашиева ще испита и ще глѣда да удовлетвори желанието на запитвачьтъ. Ако нѣма неправедности заявлявамъ пакъ, че правителството за напрѣдъ ще глѣда сжщо да нѣма такива.

Предсѣд.: Минуваме на слѣдующий дневенъ рѣдъ запитването на г. Дагорова за поправителнитѣ бюджети.

Д-ръ Дагоровъ: Като нѣма г. Дир. на Финан. желая да се отложи запитването. (гласове: прието).

М. Ив. Маджаровъ: Незная защо се отлага запитването на г. Д-ръ Дагоровъ. Тукъ има Правител. Комисарь и ако той заяви, че не е готовъ да отговори, тогава разбирамъ че може да се отложи. Не е достатъчно да се отложи едно запитване, че нѣма надлѣжний Директоръ. Тукъ правителството има надлѣжний представитель въ лицето на комисарьтъ, ако той поиска отлагането, тогава да.

Д. П. Минковъ: Щѣхъ да забѣлѣжа това, че на дневний рѣдъ остава запитването на г. Дагорова, ако той желае да се отложи, тогава какво да се противи Обл. Събрание.

Дредсѣд.: Иска ли г. Дагоровъ да се отложи запитването му за друго засѣдание?

Д-ръ Дагоровъ: Самъ г. комисарьтъ вчера заяви, че причинитѣ за не внасянието на поправителнитѣ бюджети знае само г. Дир. на Финан. Азъ като имахъ предъ видъ това, поискахъ да се отложи запитването ми, като очаквахъ да ми разясни причинитѣ самъ г. Директорътъ. За това именно и сега искахъ да се отложи запитването. (Гласове: Да се отложи).

Предсѣд.: Следующий дневенъ редъ е разискване на бюджетопроекта.

К. Калчевъ: Нейчовъ имаше свое запитване и ме моли да кажа, че желае да се отложи за другъ пѫть.

Предсѣд.: Сега имаме другъ дневенъ редъ.

Доклад. Гуневъ: Рапортътъ на бюджет. комисия вчера се депозира на бюрото и мисла още е подъ печать, за това трѣба да се отложи разискването го за слѣдующего засѣдание.

Предсѣд.: Напечатването на рапорта ще се свърши въ 4—5 часа.

Д. Милковский: Имамъ думата и предлагамъ да се закрие засѣданието (гласове: прието.)

Предсѣд.: Има запитване на г. Нейчовъ, но г. Калчевъ заяви отъ страна на г. Нейчовъ да се отложи. (Калчевъ: Да се отложи)

Д. П. Минковъ: Има тукъ предварителенъ въпросъ който трѣба да се гласува, именно предложението на г. Милковский за затварянието на засѣданието.

Предсѣд.: Послѣдний дневенъ редъ е прочитание рапорти отъ комисиитѣ. Моля г-да докладчицитѣ, ако има приготвени рапорти да ги прочетатъ.

Докл. Бобчевъ: (Чете)

По Дирекцията на Правосѫдието.

III.

Рапортъ върху законопроекта за привилегиитѣ и ипотекитѣ.

Г-не Предсѣдателю, Г-да Представители,

Комисията която изучва законопроектитѣ, исходящи отъ Дирекцията на Правосѫдието, прегледа законопроекта за ипотекитѣ и ми възложи да представа доклада върху него:

Комисията проникната отъ голѣмата нуждность на тоя законопроектъ, напълно сподѣли началата отъ ново време, върху които той е поставенъ отъ Правителството. Тия начала сѫ не само справедливи, но и съгласни на дѣйствующитѣ въ страната ни закони и общеприетитѣ обичаи. Тия начала сѫ колкото се касае исцѣло до законопроекта: *гласността, старшинството* или предпочитание по рѣдъ на описването и *специалността.*

Комисията разбира, че за здравина на общественния кредитъ не може да сѫществува ипотека, ако тя не е станала гласна (публична) за описването ѝ въ особенно държанитѣ за това ипотечни книги.

Тя е сѫщо за предпочитанието на оня ипотечни вѣритель, който е преварилъ да се запише първи по рѣдъ въ помѣнатитѣ книги.

Тя се исказа противна на оная ипотека, която сѫществува въ Франция за бѫдѫщи имущества, защото тогава ясностьта и опредѣленностьта на ипотекуемото имущество—които се основаватъ на една рѣдовна ипотека, които освѣщаватъ началата на *специалността*, тия качества, казвамъ, ставатъ илюзоарни, за да не кажа съвършенно се затриватъ.

Други нѣща, които обърнаха вниманието на комисията въ основнитѣ начала на законопроекта сж: липсването на законни и сѫдебни ипотеки.

Комисията е на мнѣние, че проектътъ печели съ достоинството си промѣнването на тоя видъ ипотеки, които идатъ, така да се каже крадишкомъ, да подкопаватъ най-главний принципъ въ ипотечната система, именно *гласностьта* (публичностьта.)

Законнитѣ ипотеки комисията не приема едно, по причинитѣ изложени *въ мотивитѣ на самий законопроектъ*, друго защото, ако се приеме сѫществуването имъ тогава цѣлта на закона да се повдигне поземелния кредитъ у насъ се уничтожава, тъй като всѣкой кредиторинъ не ще иде да записва да прави договоръ за ипотеки когато знае че може да сѫществува нѣкоя законна ипотека, която тяжи върху всички имоти на длъжника. Впрочемъ законната ипотека е премахната въ много държави, (примѣри: Германия, Швейцария, Швеция и Норвегия), и то като сж зели предъ видъ, че тя е само рутинни остатъци отъ старото право. При това преди да се бѣлѣжи още че у насъ условията на живота (въ ипотеката на жената върху имуществата на мѫжа) или пакъ законитѣ сж отмѣнили нуждата за легалната ипотека.

Колкото за сѫдебната ипотека и за нейното неприлагание отъ законопроекта, стига да ви припомна само че тя е измѣнена отъ повечето нови кодикси (Балтийский, Швейцарский), че у насъ тя е осигорена чрезъ испълнителний процесъ — за да нѣма нужда отъ по-дълги разправии противъ нейното пренасяние въ нашето законодателство.

Това като прие комисията, оставаше да се прегледва законопроекта членъ по членъ. Въ това прегледване комисията направи нѣкои незначителни поправки и измѣнения, както слѣдва и именно:

Въ глава първа чл. 1, 2, 3, 4 се приематъ съ слѣдующитѣ измѣнения: — Въ първий членъ намѣсто, *който се е задължилъ лично*, комисията предлага: *който е задълженъ лично*, защото послѣднята редакция е по-обща и подразумѣва задълженията чрезъ quasi contrati.

Чл. 2-ий и 3-ий приети безъ измѣнение.

Въ чл. 4-ий комисията предлага а) да се махне втората алинея, б) въ първата алинея думата отъ *застрахувателитѣ* да се махне отъ мѣстото, гдѣто е гудена, за да се постави слѣдъ *ако не сж употрѣбатъ*.

Изоставянието на втората алинея комисията предлага, защото при нея отваря се вратата на злоупотрѣбления между страхователитѣ и застрахованитѣ.

Въ глава втора членове 5, 6, 7, 8 и 9 приети безъ измѣнение.

Въ чл. 10-ий комисията предлага въ 3-а алинея да се изостави *отъ живота*.

Членове: 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24 и 25 — приети безъ измѣнение.

Чл. 26-ий се приема съ тая поправка, намѣсто *ако не е вписана въ поземелнитѣ книги — ако не е станала публична чрезъ вписване въ поземелнитѣ книги*.

Въ чл 27-ий да се измѣни думата *трете лице* съ думата *други вѣритель*, и намѣсто *сѫщо вписано — изрично вписано*.

Чл. 28-ий да се измѣни така въ редакцията си: ипотека не може да стане освѣнъ въ позволената отъ законътъ форма.

Чл. 29-ий приема се безъ измѣнение.

Чл. 30-ий да се измѣни въ редакцията си за по-голѣма яснота така: *Само онія*

лица, които имать правоспособность да отчуждавать недвижимость, които подлагать подъ ипотека, могать да ипотекуватъ.

Чл. 31-ий приетъ.

Чл. 32-ий приетъ въ слѣдующата нова редакция: *Ипотека не може да стане друго-яче освѣнъ на основание на публиченъ документъ или частнописанъ актъ, подтвърденъ отъ сждилището.*

Чл. 33 и 34 приети съ измѣнение въ послѣдний членъ думата *да се съгласи* съ думата *да стане.*

Чл. 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 и 42 приети безъ измѣнение. Въ чл. 40 срокътъ опредѣленъ 15 години вмѣсто 10 години.

Чл. 43 да се измѣни като се каже на мѣсто *да устжпи на другиго—да прехвърли или да заложи на другиго.*—Въ втората алинея думата *устжпване и устжпка* да се замѣсти *съ прехвърлянието или залогътъ.*

Комисията предлага изобщо думата *устжпване* да се замѣни съ *прехвърляне* като терминъ който е добилъ право на гражданство.

Чл. 45. 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54 и 55 приети безъ измѣнение.

Чл. 56 приетъ съ измѣнение думата *устжпвачь* на *прехвърлячь*, чл. 57, 58 и 59 приети съ премѣстване въ ал. 2 на послѣдний чл. думата *исканието му* въ началото на алинеята.

Чл. 60 до 79 включително приети безъ измѣнение.

Въ глава пета чл. 80, 81 и 82 приети съ измѣнение въ чл. 81 думата *общо просрочване* съ *15 годишно просрочване.*

Въ отдѣлътъ на временнитѣ распореждания комисията приема членове 83 — 115 като направи слѣдующитѣ поправки:

Въ чл. 84 намѣсто *всѣкой, който има придобити*, да се каже *всѣкой, който е придобилъ;* — намѣсто *трѣба* — комисията предлага — *длъженъ е*; намѣсто *влезе въ испълнение—влезе въ сила.*

Въ чл. 94 преди думата *ако* да се вмѣсти думата: *само.*

Чл. 96 да се изостави.

Това сж г-да представители, измѣненията, малко наистина, но отъ които нѣкой сж твърдѣ важни, направени отъ комисията въ най-жизненний, споредъ нейното мнѣние, законопроектъ, съ който се е сезирала тая годишната сесия на Областното ни Събрание. Поради тая жизненость преглеждането и разискването му е прието за бързо (urgenis).

Докладчикъ на комисията:
(подп.) *С. С. Бобчевъ.*

Предсѣд.: Тоя законопроектъ е пратенъ на комисията съ бързина, по искането на Глав. Управ. и на Обл. Събрание. Приема ли Събранието по начало законопроектътъ? (приема). Пристжпями къмъ второто разискване. (гласове: не сме го изучили).

Аргиризди: Нѣмаме на ржка законопроектътъ, какъ може да разискваме.

М. Ив. Маджаровъ: Азъ съмъ напълно съгласенъ съ мнѣнието на комисията по измѣнението на законопроекта. Ако Обл. Събрание се е произнесло да се приема съ бързина тоя законопроектъ, то може още днесъ да го разискваме. Само да ни се даде малко време да се снабдимъ съ по единъ екземпляръ отъ законопроектътъ.

К. Калчевъ: Азъ съмъ съгласенъ съ г. Маджаровъ, за това повече, че тоя зако-

нопроектъ е билъ работенъ предварително отъ комисия, а и сега излиза пакъ отъ комисията на Обл. Събрание. можемъ скоро да го приемъ.

Д-ръ Дагоровъ: Азъ подкрѣпамъ изказаното мнѣние отъ г. Маджаровъ, по-добрѣ е да се напустне Събранието за нѣколко минути да отидемъ да си земемъ по единъ екземпляръ отъ законопроекта и да захванемъ разискването.

Ст. Кьойбашиевъ: Чудно е какъ тъй бързо може да се приеме тоя законопроектъ. Види се онія които искатъ това сж изучили предварително въпросътъ, но ако това тѣ сж направили други не сж. Предлагамъ да стане разискването му въ слѣдующето засѣдание.

Предсѣд.: Трѣбва да се напомни на г. Кьойбашиевъ, че има изразено желание отъ Негево Сиятелство както и отъ Обл. Събрание, да се приеме съ бързина тоя законопроектъ.

Д. Т. Бракаловъ: Съгласявамъ се съ Кьойбашиева, а не се съгласявамъ съ Маджарова. Какъ ще гласуваме съ бързина тоя законопроектъ, когато не сме го изучили, защо не ни се каза отъ напредъ. Ако законопроектитѣ на комисията отъ която излизатъ е и тоя законопроектъ, се изучватъ така добрѣ, тогава нѣма нужда и да се разисква, а да се каже *прието* и свършенно. Тогава ний създаваме привилигирована комисия и какъвто законопроектъ излѣзе отъ ня, стига да кажемъ *прието* и свършена работа.

Предсѣд.: Понеже има възражения, то които сж на мнѣние сега да се разисква тоя законопроектъ да станатъ прави. (гласове: не се разбра).

П. Димитровъ: Като нѣма надлѣжний директоръ, който да защищава законопроекта, предлагамъ да се отложи за утрѣ разискването му.

М. Ив. Маджаровъ: Азъ права ново предложение, второто разискване на тоя законопроектъ да стане утрѣ на пьрвъ дневенъ редъ.

П. Димитровъ: Утрѣ на пьрвъ дневенъ редъ имаме прошенията т. е. рапортътъ на прошетар. комисия, той трѣбва да се отложи за другата седмица.

Предсѣд.: Не може.

Ив. П. Герджиковъ: Не ще да нарушимъ Вжтр. Правилникъ, ако утрѣ измѣнимъ дневний редъ. Въ Вжтр. Правил. се казва, че ката сѫбота се чете рапортъ по прошения, но подиръ тоя дневенъ редъ може да има другъ. Днеска не щемъ да се разисква законопроекта, защото нѣмало директорътъ; а прошенията да останатъ за вторий дневенъ редъ или можатъ да се отложатъ, както много пѫти става това.

Предсѣд.: Има предложение да остане на пьрвий дневенъ редъ разискването на законопроекта за ипотекитѣ.

К. Калчевъ: Предлагамъ на вторий дневенъ редъ да бѫде бюджета.

Д-ръ Жечевъ: Като остават още 15 дни до сключването на сесията, а имаме много работи, които трѣба да се прекаратъ, то права предложение да става два пѫти въ день засѣдание.

К. Калчевъ: Има приготвенъ рапортъ по законопроектътъ за земледѣлческитѣ учреждения.

Д. Милковскій: Предложението на г. Жечевъ е добро и трѣба да се споразумѣемъ за това. Не сж 15 дни които ни остават, но 8 дни, защото другитѣ сж недѣли и праздници, та не ще можемъ да свършимъ работата. За бюджетътъ трѣба най-малко цѣла недѣля. Остават и други важни законопроекти, които трѣба да свършимъ, особенно законопроектътъ за сѫдебното мито. Азъ желая да се приеме предложението на г. Жечевъ.

Предсѣд.: Моля г. Жечевъ да опредѣли часоветѣ.

Д-ръ Жечевъ: Отъ 9 до 12 и отъ 1 до 5 или отъ 2 до 5.

Т. Искр. Кесяковъ: Азъ подкрѣпямъ предложението да става два пѫти засѣдание, но въ други часове, именно отъ 9 ½ до 12 и отъ 2 до 4. Предлагамъ още да се опредѣлатъ всичкитѣ запитвания, които има и които ще станатъ, да се разискватъ въ четвъртакъ утрѣньта или слѣдъ обѣдъ както и въ сѫбота. Бюджетътъ да се разисква сутрѣнь всяко засѣдание и редовно подиръ обѣдъ да се разискватъ законопроектитѣ. Азъ вѣрвамъ по тоя начинъ ще стигнемъ да изработимъ всичкитѣ законопроекти, както и бюджетопроектътъ.

Д. Милковский: Когато подкрѣпихъ предложението на г. Жечевъ, не бѣше опредѣлилъ той часоветѣ. Колкото за преди обѣдъ можемъ да опредѣлимъ отъ 9 до 12 или до единъ, но за слѣдъ обѣдъ да захващаме отъ 2 и до колкото отиде, защото може само съ по два члена да се занимаваме 2 или 3 часа. (Жечевъ: Съгласенъ съмъ.)

А. Хитовъ: Азъ мисля, че предложението което има да направа ще бѫде съобразно съ часоветѣ опредѣлени отъ г. Кесяковъ и по-практично. По̀-добрѣ намѣсто отъ 9 до 12 преди обѣдъ, да имаме отъ 1 до 5 и послѣ 2 часа да слѣдваме до 12.

Д. Т. Бракаловъ: Това е добро което предлага г. Хитовъ, но има едно препятствие, че има частни учреждения, въ които депутатитѣ работатъ нощемъ, ще имъ направатъ спънка да неможатъ да дохождатъ тукъ. Второ комисиитѣ които има да работатъ до 12 часа и тѣ ще бѫдѫтъ принудени да напуснатъ работитѣ си. Пакъ ние по-необходимо е по̀-малко време да работимъ, но да знаемъ какво работимъ, а не да си играемъ. Азъ бихъ предложилъ друго нѣщо, но страхъ ме е за приеманието му, защото мнозина надвечеръ отиватъ да се наговарятъ, та не ще имъ остава време да дохождатъ тукъ. Но азъ все пакъ ще предложа да се събираме отъ 12 часа, както обикновенно и да свършваме до 6. Послѣ отъ 8 часа пакъ до 12 нощемъ. (Смѣхъ.) Ако се приеме това предложение да се подкрѣпи и да се гласува. (Смѣхъ.)

Д-ръ Жечевъ: Колкото за законопроектитѣ, кои кога да се разискватъ, то остава на Обл. Събрание, та не е нуждно да се опредѣля както иска г. Кесяковъ. Азъ предлагамъ отъ 9 до 12 преди обѣдъ и отъ 2 до 6 слѣдъ обѣдъ. Моля да се гласува.

Предсѣд.: Подкрѣпя ли се предложението на г. Жечевъ? (Подкрѣпя се.) Които сѫ за него да станатъ прави. (Пада.)

Има предложение отъ г. Хитовъ да става засѣдание отъ 1 до 5 и отъ 7 нагорѣ. Подкрѣпя ли се това предложение? (Подкрѣпя се.) Които сѫ за него да станатъ прави. (Пада.) Има трето предложение отъ г. Бракаловъ. (Гласове: Да се гласува втори пѫть предложението на г. Хитовъ.)

Д. Т. Бракаловъ: Моето предложение да се приеме да е на обикновенъ дневенъ редъ.

Предсѣд: Настоявa ли г. Бракаловъ на предложението си?

Д. Т. Бракаловъ: Настоявамъ да се приеме.

Предсѣд.: Има ли съмнѣние въ гласуванието предложението на г. Хитовъ? (Има.) Турямъ на второ гласуване предложението на г. Хитовъ и моля които сѫ за него да станатъ прави. (Пада.)

Ив. Тонджоровъ: Азъ има да направа едно предложение и то е да имаме за напредъ установенъ редъ въ нашето разискване, което е изложено въ Правилника. То е тия часове сѫ достатъчни стига да бѫдемъ по̀-точни, по̀-кратки въ разискванията си и по̀-внимателни. (Гласове: Прието.)

Д. Милковский: Азъ ще замѣна предложението на г. Хитовъ. Преди обѣдъ отъ 10 до 12 часа, а слѣдъ обѣдъ отъ 2 нагорѣ. (Гласове: То падна.) То е друго.

Ив. П. Герджиковъ: Такова подобно предложение падна. Ако искаме само да си играемъ, то ако падне и това ново предложение, азъ ще стана да кажа отъ 10 $^1/_4$ до 12. Искамъ да забѣлѣжа обаче, че засѣдание преди обѣдъ неможе да стане, защото има чиновници тукъ, които преди пладнѣ немажатъ да дохождатъ на засѣдание. Има само 5 души отъ Върхов. Сждилище, освѣнъ други нѣкои чиновници.

Д. Милковский: Хубаво забѣлѣжи г. Герджиковъ, че има чиновници, които преди обѣдъ неможатъ да присжтствуватъ на засѣдание. Но не е чудно, че нѣкои нѣматъ работа и слѣдъ обѣдъ и да не дохождатъ. Споредъ мене тия г-да, които иматъ занятие преди обѣдъ, можатъ да поискатъ отпускъ за два-три дена. Впрочемъ тия сж трима-четирма, единъ ще отсжтствува днесь други другъ день. Като имаме толкова въпроси на дневенъ редъ, азъ вѣрвамъ неможе да ги свършимъ, освѣнъ да удвоимъ засѣданията си. А моето предложение е ново и азъ моля Събранието да го приеме, защото друго-яче неможемъ да излѣземъ на глава.

Н. Гуневъ: Такива предложения сж ставали всѣка сесия, това може да се види отъ протоколитѣ. Ние имаме Вжтр. Правил., който нарежда нашитѣ работи. Ако ние се занимавахме сериозно всичко щехме да свършимъ. Преди обѣдъ неможемъ да засѣдаваме не само, че има чиновници, които неможатъ да присжтствуватъ, но и разнитѣ комисии иматъ работа преди обѣдъ. За това такива предложения сж съвсѣмъ излишни. Трѣба да се глѣда на Вжтр. Правилникъ.

Т. Искр. Кесяковъ: Г-да! (гласове: изчерпанъ. Тропотъ. Предсѣд.: Моля оставете да говори.) Не е първа година да ставатъ двѣ засѣдания на день. Дѣйствително има 4—5 души, които не можатъ да присжтствуватъ сутренъ, но това не може да препятствува да не стане засѣдание, защото инакъ всѣки день отсжтствуватъ по 5—10 души. Азъ намирахъ добро предложението на г. Жечевъ, но понеже то падна, настоявамъ да се приеме предложението на Милковский. Колко за комисиитѣ и то има срѣдство, намѣсто утрена, тѣ можатъ да работятъ вечерь, ако не тукъ то въ кжщи. За това моля Събранието да подкрѣпи предложението на г. Милковский за да можемъ да свършимъ работитѣ.

А. Хитовъ: Дѣйствително Обл. Събрание има Вжтр. Правилникъ и той е законъ за него и споредъ него засѣданието се отваря на единъ часътъ. Но до кога трѣба да слѣдва не се опредѣля и за това направихъ предложение да ставатъ засѣданията отъ 1 до 5 и ако стане нужда да продължаватъ и нататъкъ, слѣдъ нѣкои отпускъ, но то вече падна. Искамъ само да кажа, че нетрѣбва да оборваме свойтъ Вжтр. Правил. да става засѣдание преди обѣдъ.

Д. П. Миниковъ: Предлагамъ въпросътъ за изчерпанъ. (гласове: прието.)

Предсѣд.: Подкрѣпа ли се предложението на г. Милковский? (подкрѣпа се) Които сж за него да станатъ прави. (пада.)

Д-ръ Стояновичъ: Предлагамъ това запитване за слѣдующето засѣдание (чете.) «Има ли извѣстие г. Дир. на Финанс., че акцизното управление въ Стара-Загора зема и до днешенъ день по 5—6 гроша на кола кюмюрь, които продаватъ тамъ на населението селачитѣ отъ Старо-Загорскитѣ села Казанка, Ада-тепе и пр. и въ сила на кой законъ имъ се зематъ тѣзи пари? (гласове прието.)

Предсѣд.: Дневний редъ е за идущето засѣдание се нарѣжда тъй:

1-о Второ разисквание на законопроекта за ипотекитѣ.

2-о Второ разисквание на бюджетопроекта.

3-о Запитване на г. Нейчовъ.

4-о запитване на г. Дагоровъ.

5-о прочитание рапорти отъ комисиитѣ.

Напомнямъ на г-да председателитѣ на комисиитѣ да разглѣдатъ законопроектитѣ, които имъ сж възложени.

Ще стане провѣрка.

Секр. Руселиевъ: (чете списъка).

Председ.: На втората провѣрка отсжтствуватъ г. г. Гешовъ, Наумовъ и Митр. Панаретъ безъ отпускъ. Франческо Райнолди, Рабинъ ефенди, Д-ръ Владосъ и Нейчовъ съ отпускъ.

Председ.: (Звъни.) Засѣданието се закрива.

(Край въ 4 часа).

Председатель: *Д-ръ Странски.*

Подпредседатели: *К. Калчовъ.* / *Ив. Х. Петровъ.*

Секретари: *Д-ръ Данчевъ.* / *Я. Русселиевъ.*

Стенографъ: *Ив. А. Шандаровъ.*